Súd:	Krajský súd Bratislava
Spisová značka:	3Co/131/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1115228103
Dátum vydania rozhodnutia:	30. 01. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Patricia Skotnická
ECLI:	ECLI:SK:KSBA:2025:1115228103.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patricie Skotnickej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a JUDr. Miroslavy Saxovej v spore žalobcu: G. R., U. XX, U., zastúpeného advokátom H.. N. K., M. XX, U., proti žalovanej: Slovenská N., T. J. X. X. J. Y. Y. N., N. XX, U., o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 03.03.2023, č. k. 12C/242/2015-314, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zaväzujúceho výroku I., v ktorej žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 8.250 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a v súvisiacom výroku III. o náhrade trov konania p o t v r d z u j e.

Žalobcovi priznáva proti žalovanej plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.656,24 eura titulom náhrady škody spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 16.12.2015 do zaplatenia a sumu 8.250 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 98,72 % (výrok III.).

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou zo dňa 04.11.2015 domáhal voči žalovanej náhrady škody v podobe trov obhajoby v sume 899,14 eura, ušlého zárobku v sume 1.826,82 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 2.725,96 eura od 17.06.2015 do zaplatenia a náhrady nemajetkovej ujmy v sume 8.250 eur, všetko v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Žalobca dôvodil tým, že uznesením Okresného úradu vyšetrovania PZ Bratislava III zo dňa 21.02.2002, ČVS: OÚV-1027/10-2001, bolo začaté trestné stíhanie a bolo mu vznesené obvinenie pre trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti pre dva skutky, voči ktorému podal sťažnosť a tú prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III zamietol uznesením zo dňa 28.03.2002. Následne mu vyšetrovateľ Okresného úradu vyšetrovania PZ Bratislava III uznesením zo dňa 26.04.2002, ČVS: OÚV-1027/10-2001, vzniesol obvinenie pre trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti spolupáchateľstvom pre ďalší skutok; jeho sťažnosť voči tomuto uzneseniu prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III zamietol uznesením zo dňa 21.06.2002. V rámci predmetného trestného konania bol žalobca uznesením Okresného súdu Bratislava III zo dňa 15.03.2002, sp. zn. 3Nt/12/2002 (ďalej len „rozhodnutie o väzbe“), vzatý do väzby, ktorá začala dňa 13.03.2002 o 7:40 hod. a z tejto prepustený uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava III zo dňa 13.12.2002, sp. zn. 1Pv/1263/01, z dôvodu uplynutia lehoty väzby. Napokon bol žalobca rozsudkom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 18.10.2012, sp. zn. 46T/122/2009, oslobodený spod obžaloby, nakoľko

nebolo dokázané, že skutky, pre ktoré bol stíhaný, sa stali. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 04.11.2014, sp. zn. 3To/118/2013, odvolanie prokurátora proti uvedenému rozsudku zamietol, a v tento deň nadobudol právoplatnosť oslobodzujúci rozsudok. Žalobca si titulom nezákonných uznesení o vznesení obvinenia, a to uznesenia Okresného úradu vyšetrovania PZ Bratislava III zo dňa 21.02.2002, ČVS: OÚV-1027/10-2001 a zo dňa 26.04.2002, ČVS: OÚV-1027/10-2001 (ďalej uvedené uznesenia spolu aj ako „uznesenia o vznesení obvinenia"), uplatnil nárok na náhradu škody v podobe trov obhajoby v sume 899,14 eura, ktoré zaplatil obhajcovi, H.. J. X.X., nakoľko bol spod obžaloby oslobodený, ako i titulom rozhodnutia o väzbe, v súvislosti s ktorým žiadal i o náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Škoda spôsobená rozhodnutím o väzbe spočívala v ušlom zárobku za obdobie od 13.03.2002 do 13.12.2002. V čase väzby bol žalobca ako robotník zamestnaný v spoločnosti J. Z. Y..N..K.., X.Q. X, U. (ďalej len „J. Z. Y..N..K.."), kde pri týždennom pracovnom čase 42,5 hod. dosahoval čistú hodinovú mzdu 32,47 Sk (1,08 eura); počas väzby uplynulo 199 pracovných dní, čo pri 8,5 hodinovom pracovnom dni predstavuje čistý zárobok sumu 1.826,82 eura. Naviac, žalobca tvrdil, že zamestnávateľ s ním v dôsledku vzatia do väzby ukončil pracovný pomer. Žalobca si spolu s majetkovou škodou uplatnil i úrok z omeškania počnúc od 17.06.2015, t. j. odo dňa nasledujúceho po dni, kedy ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky doručil žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, do zaplatenia. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalobca odôvodnil tým, že vo väzbe strávil 275 dní, bol v nej vystavený neľudským podmienkam, špine a nehygienickým pomerom, zlej strave, bol odtrhnutý od svojho sociálneho prostredia a príbuzných, z ktorých dôvodov zažíval psychické útrapy; v cele totiž strávil 23 hodín denne a možnosť prechádzky mal len na 1 hodinu; za deň väzby preto žiadal odškodnenie v sume 30 eur.

3. Žalovaná žiadala žalobu v celom rozsahu zamietnuť. V prvom rade vzniesla námietku premlčania poukazujúc pritom na § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb., nakoľko žalobca si nárok uplatnil žiadosťou o predbežné prerokovanie dňa 15.06.2015, avšak žalobu podal až dňa 04.11.2015, teda po uplynutí objektívnej premlčacej doby. Zároveň bola toho názoru, že v danom prípade existujú negatívne podmienky, za ktorých žalobcovi nárok na náhradu škody spôsobenej označenými rozhodnutiami nevznikol; tie vzhliadla v tom, že žalobca bol v N. odsúdený za trestný čin krádeže osobných motorových vozidiel, identifikovaných i v uzneseniach o vznesení obvinenia, a teda si zavinil vznesenie obvinenia, rovnako i danosť dôvodov väzby. Tie spočívali i v spôsobe komunikácie žalobcu, zachytenej v prepisoch záznamov identifikovaných v uznesení Okresného úradu vyšetrovania PZ Bratislava III zo dňa 21.02.2002, ČVS: OÚV-1027/10-2001. Žalovaná tiež rozporovala zmenšenie majetku žalobcu o sumu 899,14 eura v súvislosti s obhajobou v trestnom konaní, namietajúc pritom i konkrétne úkony právnej služby advokáta žalobcu. Vo vzťahu k požadovanému ušlému zisku uviedla, že za pravidelný chod vecí nemožno predpokladať trvanie zamestnania žalobcu u konkrétneho zamestnávateľa po celú dobu väzby, t. j. 9 mesiacov a s tým súvisiace rozmnoženie majetku. Ohľadom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalovaná zastávala názor, že výkon väzby zo zákonných dôvodov, bez ohľadu na výsledok trestného konania, nepredstavuje porušenie článku 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor"), ktorého aplikácia neprichádzala do úvahy, nakoľko žiadne jeho ustanovenie nepojednáva o možnosti odškodnenia väzby vykonanej v súlade so zákonom. Zároveň by mala výška nemajetkovej ujmy zohľadňovať maximálnu sumu odškodnenia poskytovanú obetiam násilných trestných činov podľa § 6 zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi (ďalej len „zákon č. 215/2006 Z. z.") a reflektovať i na sumy odškodnenia priznané Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP") pri porušení článku 5 ods. 1 Dohovoru.

4. Súd prvej inštancie rozhodol prvýkrát o veci rozsudkom zo dňa 10.11.2017, č. k. 12C/242/2015-83, ktorým zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 457,58 eura s príslušenstvom titulom nezákonného rozhodnutia, pozostávajúcu z právnych úkonov vykonaných po prepustení žalobcu z väzby; vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania, vychádzajúc pritom zo záveru o zavinení väzby samotným žalobcom, z ktorého dôvodu mu nárok na náhradu škody titulom ušlého zisku a trov obhajoby do 13.12.2002, ako ani nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nevznikol.

5. Krajský súd v Bratislave na odvolanie oboch procesných strán rozsudkom zo dňa 26.09.2019, č. k. 3Co/208/2018-181, potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol a vo výroku, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 457,58 eura s príslušenstvom a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, tento zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Podľa jeho mienky nebolo možné prvoinštančnému súdu vyčítať, že vzhliadol dôvody zavinenia žalobcu na vzatí do väzby, a to aj pre dôvodné podozrenie, že sa dopustil

konania zakladajúceho znaky trestného činu, ktorý záver mal za následok vylúčenie všetkých nárokov uplatnených žalobcom titulom rozhodnutia o väzbe. Rozsudok súdu prvej inštancie však v časti, v ktorej žalobe vyhovel, nezodpovedal požiadavkám kladeným na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Súdu prvej inštancie preto dal pokyn znovu posúdiť dôvodnosť nároku žalobcu, zohľadniť i procesnú obranu žalovanej, ktorá okrem premlčania namietala aj zavinenie žalobcu na trestnom stíhaní. Dal tiež do pozornosti, že pokiaľ objektívna premlčacia doba uplynula skôr ako bolo trestné stíhanie žalobcu ukončené jeho právoplatným oslobodením spod obžaloby, pričom práve vydanie oslobodzujúceho rozsudku bolo podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody z tohto titulu a žalobca nezavinil jej márne uplynutie, možno vznesenie námietky premlčania považovať za konanie rozporné s dobrými mravmi.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie žalobcu uznesením zo dňa 29.09.2021, sp. zn. 9Cdo 111/2018, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.09.2019, sp. zn. 3Co/208/2018, vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 10.11.2017, č. k. 12C/242/2015-83, ktorým vo zvyšku žalobu zamietol, zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Dôvodil, že štát zodpovedá i za škodu spôsobenú začatím trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Odkázal i na rozhodovaciu prax súdov, ustálenej na názore, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia (R 35/1991). Pokiaľ bol žalobca oslobodený vo všetkých začatých trestných konaniach na Y. Z. T. N., záver o tom, že si väzbu zavinil sám tým, že bol podozrivý z páchania ďalšej trestnej činnosti, nemal právnu relevanciu z hľadiska záverov najvyšších súdnych autorít. Podozrenie orgánov činných v trestnom konaní, ktoré sa nepreukázalo, je nielen v rozpore s princípom prezumpcie neviny, ale je neopodstatnené i z hľadiska posúdenia zavinenia na vzatí do väzby; na také konanie totiž nestačí podozrenie uvedené v uznesení o vzatí do väzby, ktoré samotné bolo neskôr, vzhľadom na výsledok trestného konania, preukázané ako nedôvodné.

7. Krajský súd v Bratislave následne uznesením zo dňa 31.10.2022, sp. zn. 3Co/122/2021, zrušil rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 10.11.2017, č. k. 12C/242/2015-83, vo výroku, ktorým zamietol žalobu vo zvyšnej časti, t. j. o zaplatenie trov obhajoby v sume 441,56 eura s príslušenstvom, ušlého zárobku v sume 1.826,82 eura s príslušenstvom a náhradu nemajetkovej ujmy v sume 8.250 eur a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že hoci bol žalobca vzatý do väzby pre dôvodné podozrenie, že sa dopustil ďalšieho trestného činu súvisiaceho s odcudzením motorového vozidla dňa 25.09.2001 v N., je zjavné, že v súvislosti s týmto trestným činom bol napokon spod obžaloby oslobodený rozsudkom Krajinského súdu vo Viedni pre veci trestné; dôvodné podozrenie orgánov činných v trestnom konaní o jeho páchaní ďalšej trestnej činnosti sa nepreukázalo. V okolnostiach danej veci sa teda nepreukázalo také konkrétne konanie žalobcu, ktorým by si sám zavinil uvalenie väzby. Poukazujúc na stále aplikovateľné závery Najvyššieho súdu ČSSR v rozhodnutí zo dňa 30.11.1997, sp. zn. Plsf 3/77, totiž nestačí len podozrenie uvedené v uznesení o vzatí do väzby, ktoré sa napokon vo výsledku ukázalo ako nedôvodné, ale je potrebné preukázanie aj iného určitého konania žalobcu. Podľa mienky odvolacieho súdu vylúčenie nároku žalobcu na odškodnenie za väzbu nemohli založiť ani ďalšie skutočnosti uvádzané konajúcim súdom, keďže nevyplývali z uznesenia o vzatí žalobcu do väzby a nepredstavovali ani také aktívne správanie žalobcu, ktorým by sa pričinil o uvalenie väzby. Pokiaľ išlo o žalobcom uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, podľa mienky odvolacieho súdu konajúci súd správne tento nárok posudzoval v súvislosti s článkom 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru, i judikatúrou Najvyššieho súdu SR vo veci, sp. zn. 4Cdo 177/2005, avšak dospel k nesprávnemu právnemu záveru o nedôvodnosti tohto nároku. Konštatujúc, že vzatie do väzby samo o sebe predstavuje a má za následok vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca, jeho práva na súkromie a práva na ochranu súkromného života, pričom má nepochybne i vplyv na jeho osobný, rodinný a sociálny život, pokiaľ je realizovaný i v rozpore so zákonom, je spôsobilý vyvolať popri materiálnej škode aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv, a to bez ohľadu na to, či sa daná osoba v minulosti dopustila inej trestnej činnosti a bola za ňu potrestaná alebo nie. Pobyt vo väzbe teda sám o sebe predstavoval mimoriadne stresujúci faktor a mohol mať dopad na žalobcu, jeho psychický stav a vnútorné prežívanie, ktoré sa v tejto výsostne subjektívnej rovine ani nedá preukázať, a preto sa v určitej miere prezumuje. Na strane žalobcu tak podľa názoru odvolacieho súdu došlo v období výkonu väzby k takému zásahu do jeho osobnej sféry, ktorý je potrebné odškodniť priznaním nároku na náhradu nemajetkovej ujmy; žalobca, čo do základu, potom uniesol dôkazné bremeno oprávnenosti jeho žaloby uplatnenej titulom nezákonnej väzby. Odvolací súd dal prvoinštančnému súdu za úlohu v

ďalšom konaní posúdiť dôvodnosť nároku žalobcu a zohľadniť skutkové tvrdenia strán sporu, najmä účelnosť úkonov obhajoby žalobcu v trestnom konaní dňa 10.01.2002, 25.02.2002 a 13.03.2002, trvanie pracovného pomeru za predpokladaného chodu vecí, žalobcom stanovený dátum omeškania s úhradou trov obhajoby a ušlého zisku a tiež námietku adekvátnosti požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy s ohľadom na maximálnu sumu odškodnenia stanovenú zákonom č. 215/2006 Z. z.

8. Súd prvej inštancie po vrátení veci vykonal dokazovanie a zistený skutkový stav právne posúdil podľa ustanovení § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) účinného od 01.07.2004, § 1 ods. 1, ods. 2, § 3, § 4 ods. 1, ods. 2, § 5 ods. 1, ods. 2 písm. a), § 8, § 9 ods. 1, § 10, § 20, § 21, § 22 ods. 1 až ods. 3, § 23 zákona č. 58/1969 Zb., článku 5 ods. 1 a 5 Dohovoru, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, účinného v čase vzniku záväzkovoprávneho vzťahu, § 471 ods. 1, ods. 2 a § 391 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

9. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalobca podľa výpovede išiel dňa 13.03.2012 o 7.30 hod. na políciu, na základe predchádzajúceho predvolania; konfrontovali ho s krádežou auta a následne ho zavreli do cely s tým, že ho o dve hodiny mali previesť k vyšetrovateľke, ktorá mu doručila uznesenie o vznesení obvinenia. Bol zavretý v „CPZ“ (cela predbežného zadržania - pozn. odvolacieho súdu) a do 24 hodín prevezený do väzby v Justičnom paláci. Vo väzbe platil režim, podľa ktorého po úprave ciel, raňajkách a činnosti s justičnými orgánmi mal žalobca od 11.00 hod. povolenú 45-minútovú vychádzku v koridoroch, v klietkach, kým zvyšný čas bol „pod zámkom“ v špinavej a zanedbanej cele o rozmere 6 x 4 m; v cele tiekla len studená voda, jedlo bolo nechutné. Pokiaľ išlo o návštevy družky a dieťaťa, tieto mal len prostredníctvom telefónu a cez sklo raz mesačne v rozsahu 1 hodiny, čo malo vplyv na jeho psychiku, keďže bol odtrhnutý od rodiny, práce, nemal peniaze na alimenty; jeho stav sa menil s nervozitou a niekedy aj agresivitou, bol nervovo labilný. Pred vzatím do väzby žil v spoločnej domácnosti so svojou družkou a 17-mesačnou dcéru v 3- izbovom byte svojho otca a s prácou, ktorú vykonával, ako i s odplatou za ňu, bol spokojný a chcel v nej ostať pracovať. V čase výsluchu mal čistý register trestov, pracoval v pekárni ako peciar, s dcérou sa navštevovali a mali dobrý vzťah.

10. Súd prvej inštancie ďalej zistil a medzi stranami nebolo ani sporné, že uznesením Okresného úradu vyšetrovania PZ Bratislava III zo dňa 21.02.2002, ČVS: OÚV-1027/10-2001, bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie a bolo mu vznesené obvinenie pre trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 písm. a), b) ods. 3 Trestného zákona; žalobca podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, ktorú prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III uznesením zo dňa 28.03.2002, sp. zn. 1Pv 1263/01, zamietol. Vyšetrovateľ Okresného úradu vyšetrovania PZ Bratislava III uznesením zo dňa 26.04.2002, ČVS: OÚV-1027/10-2001, začal trestné stíhanie a vzniesol voči žalobcovi obvinenie pre trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 252 ods. 1 písm. a), b), ods. 3 Trestného zákona; žalobca podal proti uvedenému uzneseniu sťažnosť, ktorú prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III uznesením zo dňa 26.04.2002, sp. zn. 1Pv 1263/01, zamietol. Okresný súd Bratislava III na základe návrhu Okresnej prokuratúry Bratislava III zo dňa 14.03.2002 vzal uznesením zo dňa 15.03.2002, sp. zn. 3Nt/12/02, žalobcu do väzby z dôvodu podľa § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, s tým, že jeho väzba začala dňom zadržania, t. j. 13.03.2002. Uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava III zo dňa 13.12.2002, sp. zn. 1Pv 1263/01-198, bol žalobca prepustený z väzby na slobodu z dôvodu uplynutia trvania väzby; vo väzbe tak žalobca strávil 275 dní. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 18.10.2012, sp. zn. 46T/122/2009, právoplatným dňa 04.11.2014, bol žalobca oslobodený spod obžaloby pre trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 252 ods. 1 písm. a), b), ods. 2 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 04.11.2014, sp. zn. 3To 118/2013, zamietol odvolanie prokurátora proti uvedenému oslobodzujúcemu rozsudku, ktorý tak dňom 04.11.2014 nadobudol právoplatnosť.

11. Z pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 46T/122/2009, konajúci súd zistil, že advokát H.. J. X. dňa 13.03.2002 prevzal obhajobu žalobcu. Faktúrou zo dňa 22.04.2014, č. 02/2014, vyúčtoval žalobcovi za obhajobu v trestnom konaní odmenu v sume 899,14 eura, spolu za 25 špecifikovaných úkonov, ktorú podľa príjmového pokladničného dokladu zo dňa 29.04.2014 žalobca uhradil. Žalovaná namietala úkony právnej služby za dni 10.01.2002, 25.02.2002 a 13.03.2002; výška

úkonov právnej služby, tarifná odmena a ani ostatné úkony, či úhrada uvedenej sumy žalobcom medzi stranami neboli spornými.

12. Podľa pracovnej zmluvy zo dňa 04.03.2002 bol žalobca v pracovnom pomere s J. Z.N. Y..N..K.. počnúc od uvedeného dátumu ako pomocný robotník; pracovný pomer bol dohodnutý na dobu neurčitú, so skúšobnou dobou 3 mesiace, s pracovnou dobou 42,5 hod. týždenne a mzdou 6.000,-Sk (199,16 eura) brutto mesačne. Podľa výplatnej pásky za mesiac 03/2002 žalobca v tomto mesiaci odpracoval 59,50 hod. a jeho hrubá mzda predstavovala sumu 2.000,-Sk (66,39 eura). Z listu J. Z. Y..N..K.. zo dňa 06.09.2017 vyplynulo, že pracovný pomer žalobcu sa skončil dňa 30.04.2002 počas skúšobnej doby, nakoľko žalobca nepríšiel do práce a zamestnávateľ o jeho vzatí do väzby nemal vedomosť; nemal pritom ani informáciu o iných okolnostiach, ktoré by dali príčinu na skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa.

13. Žalobca doručil dňa 15.06.2015 ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 58/1969 Zb. žiadajúc o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím; tá spočívala v zaplatených trovách obhajoby v sume 899,14 eura, ušlom zárobku v sume 1.826,82 eura a náhrade nemajetkovej ujmy v sume 8.250 eur.

14. Konajúci súd, s ohľadom na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.09.2019, sp. zn. 3Co/208/2018, a zo dňa 31.10.2022, sp. zn. 3Co/122/2021, vrátane Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.09.2021, sp. zn. 9Cdo 111/2020, ustálil, že predmetom konania bol celý nárok žalobcu tak, ako si ho tento uplatnil v žalobe. Konštatoval, že v prípade zodpovednosti štátu za škodu pri výkone verejnej moci ide o objektívnu zodpovednosť štátu za škodu, avšak len za súčasného splnenia podmienok, a to: a/ existencia nezákonného rozhodnutia orgánu štátu alebo jeho nesprávneho postupu, b/ existencia škody, c/ príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Poukazujúc na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 07.07.2016, sp. zn. I. ÚS 320/2016, a zo dňa 14.09.2016, sp. zn. I. ÚS 395/2016, uviedol, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré sa neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu, pričom tento sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím s tým, že rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Konajúci súd mal za preukázané splnenie prvej podmienky zodpovednosti štátu za škodu, a to existenciu nezákonného rozhodnutia, keďže obe uznesenia o vznesení obvinenia voči žalobcovi, považoval v dôsledku oslobodenia žalobcu spod obžaloby, za nezákonné; žalobca splnil i podmienku podania sťažnosti proti uvedeným uzneseniam, ktorá bola v oboch prípadoch zamietnutá.

15. Pokiaľ žalovaná namietala, že žalobca si trestné stíhanie, ako i väzbu zavinil sám, a to z dôvodu spáchania trestného činu krádeže osobných motorových vozidiel v N., či spôsobom jeho komunikácie zachytenej v prepisoch vyššie zmienených uznesení Okresného úradu vyšetrovania PZ Bratislava III, súd prvej inštancie poukázal na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí zo dňa 29.09.2021, sp. zn. 9Cdo 111/2020, a tiež v rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.10.2022, sp. zn. 3Co/122/2021, ktorých právnym názorom bol viazaný. Ak bol žalobca oslobodený vo všetkých začatých trestných konaniach na Slovensku i v Rakúsku, záver o tom, že si väzbu zavinil sám tým, že bol podozrivý z páchania ďalšej činnosti, nemá žiadnu právnu relevanciu; pôvodné podozrenie orgánov činných v trestnom konaní o páchaní ďalšej trestnej činnosti žalobcom sa nepreukázalo, a teda v okolnostiach danej veci sa nepreukázalo také konkrétne zavinené konanie žalobcu, ktorým by si sám zavinil uvalenie väzby. Keďže žalovaná po vrátení veci konajúcemu súdu neprodukovala žiadne ďalšie dôkazy alebo skutkové tvrdenia odôvodňujúce uvalenie väzby, či trestného stíhania žalobcom, neuniesla dôkazné bremeno o existencii dôvodov podľa § 5 ods. 2 písm. a) zákona č. 58/1969 Zb. vylučujúcich právo žalobcu na náhradu škody.

16. Súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedôvodnú námietku premlčania vznesenú žalovanou. Konštatoval, že zákon č. 58/1969 Zb. obsahuje osobitnú úpravu premlčania, pričom s poukazom na § 22 ods. 2 citovaného zákona žalobcovi začala plynúť desaťročná objektívna premlčacia doba dňa 21.02.2002 a dňa 26.04.2002, t. j. keď mu boli doručené nezákonné uznesenia o vznesení obvinenia; táto uplynula dňom 21.02.2012 a dňom 26.04.2012. Hoci sa žalobca obrátil na súd žalobou dňa 04.11.2015, berúc ohľad na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.11.2017, sp. zn. III. ÚS 44/2017, na

ktorého závery odkázal i Krajský súd v Bratislave v rozsudku zo dňa 26.09.2018, sp. zn. 3Co/208/2018, konajúci súd vyhodnotil vznesenie námietky premlčania zo strany žalovanej za konanie rozporné s dobrými mravmi, a preto nárok žalobcu na náhradu škody spočívajúcej v trovách obhajoby, uplatnený titulom nezákonných rozhodnutí, nepovažoval za premlčaný. Žalobca podal dňa 15.06.2015 žiadosť o predbežné prerokovanie nároku a keďže ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky jeho žiadosti nevyhovelo, obrátil sa dňa 04.11.2015 žalobou na súd; so zreteľom na ustanovenie § 23 zákona č. 58/1969 Zb. tak vo vzťahu k náhrade škody a nemajetkovej ujmy titulom rozhodnutia o väzbe urobil včas.

17. Skúmajúc ďalšie podmienky potrebné pre vznik zodpovednosti štátu za škodu, a to existenciu škody a príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou/nemajetkovou ujmou, súd prvej inštancie konštatoval, že nakoľko zákon č. 58/1969 Zb. pojem škoda nedefinuje, je potrebné vychádzať z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 442 a nasl.); v prípade príčinnej súvislosti poukázal i na judikát R 21/1992.

18. Pokiaľ išlo o nárok na náhradu škody spočívajúcej v trovách obhajoby v sume 899,14 eura titulom rozhodnutia o väzbe a nezákonnými rozhodnutiami (o vznesení obvinenia - pozn. odvolacieho súdu) súd prvej inštancie uviedol, že advokát žalobcu vykonal jednotlivé úkony obhajoby počas trvania jeho väzby (19 úkonov od 13.03.2002 do 13.12.2002), ako aj po jeho prepustení na slobodu (6 úkonov). Žalobcovi potom vznikla majetková škoda v príčinnej súvislosti s rozhodnutím o väzbe a nezákonnými rozhodnutiami; vznesenie obvinenia, väzobné stíhanie a následné pokračovanie trestného konania boli priamou a bezprostrednou príčinou vzniku trov spojených s obhajobou. Napriek tomu, že žalobca udelil plnomocenstvo obhajcovi H.. J. X. preukázateľne dňa 13.03.2002, žalobca sa domáhal i náhrady za právny úkon zo dňa 10.01.2002 a 25.02.2002, kedy sa mal obhajca zúčastniť jeho výsluchu, v tom čase v postavení svedka, ako i výsluchu obvineného Ľ. T.. Stotožňujúc sa v tomto smere s procesnou obranou žalovanej, dospel súd prvej inštancie k záveru o nepreukázaní príčinnej súvislosti vzniknutej škody za úhradu predmetných úkonov právnej služby a vznesením obvinenia žalobcovi; tieto úkony totiž predchádzali vzneseniu obvinenia, pričom žalobca nepreukázal existenciu plnomocenstva so skorším dátumom a uvedené nevyplývalo ani z pripojeného trestného spisu. V prípade namietaného úkonu právnej služby zo dňa 13.03.2002, a to účasti advokáta na výsluchu žalobcu už v pozícii obvineného, konajúci súd poukázal na to, že žalobca na pojednávaní dňa 03.03.2023 potvrdil, že obhajca sa tohto úkonu nezúčastnil, keď sa dostavil až po ňom; uvedené vyplývalo aj zo zápisnice z výsluchu žalobcu zo dňa 13.03.2002 z pripojeného trestného spisu, na ktorej sa nenachádzal podpis žalobcovho obhajcu. Vzhľadom na uvedené konajúci súd žalobcovi nepriznal náhradu škody spočívajúcu v trovách obhajoby za namietané 3 úkony právnej služby spolu s režijným paušálom za dni 10.01.2002, 25.02.2002 a 13.03.2002 (3 x á 19,92 eura a 3 x á 3,32 eura) a v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol; žalovanú zaviazal na náhradu škody v podobe trov obhajoby v celkovej sume 829,42 eura, a to za úkony právnej služby vykonané od 15.03.2002, ktoré medzi stranami neboli sporné.

19. Súd prvej inštancie sa v ďalšom zaoberal nárokom žalobcu na náhradu škody spočívajúcej v ušlom zisku v sume 1.826,82 eura za 199 pracovných dní strávených vo väzbe, vyhodnotiac tento za dôvodný. Nestotožnil sa pritom s námietkou žalovanej založenej na tom, že keďže žalobca bol podľa pracovnej zmluvy v pracovnom pomere so spoločnosťou J. Z. Y..N..K.. len 7 pracovných dní pred vzatím do väzby a zároveň bol v skúšobnej dobe, možno považovať trvanie pracovného pomeru aj po jej uplynutí, resp. počas celého obdobia väzby za hypotetické. Podľa jeho mienky žalobca dostatočným spôsobom preukázal vznik nároku na náhradu škody v predmetnej časti v príčinnej súvislosti s rozhodnutím o väzbe. Majetok žalobcu sa počas trvania nezákonnej väzby nezväčšil, nakoľko nemohol pracovať, pričom podľa potvrdenia zamestnávateľa tento s ním ukončil pracovný pomer len z dôvodu, že sa žalobca nedostavil do práce; zamestnávateľ pritom nemal vedomosť o jeho vzatí do väzby. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že pokiaľ by sa žalobca, ktorý bol v pracovnom pomere, nenachádzal vo väzbe, jeho majetok by sa za obdobie od 13.03.2002 do 13.12.2002 rozmnožil o mzdu a o túto prišiel práve v bezprostrednej príčinnej súvislosti s rozhodnutím o vzatí do väzby, a to bez ohľadu na to, že bol v skúšobnej dobe. Žalobcovi tak vznikol nárok na náhradu škody v podobe ušlého zisku tak, ako si ho uplatnil v žalobe, t. j. v sume 1.826,82 eura (pri čistej hodinovej mzde v sume 1,08 eura, 8,5 hodinovom pracovnom dni a 199 pracovných dní počas väzby), ktorú sumu, ani spôsob jej výpočtu žalovaná nenamietala. V tejto súvislosti konajúci súd poukázal i na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4MCdo 23/2008. Nebyť nezákonného rozhodnutia o väzbe, majetková sféra žalobcu by sa za obdobie od 13.03.2002 do 13.12.2002 zväčšila o ušlý zisk vo výške netto príjmu v sume 1.826,82 eura, z dôvodu ktorého konajúci súd zaviazal žalovanú na úhradu predmetnej sumy.

20. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi spolu so vzniknutou škodou v sume 2.656,24 eura (trovy obhajoby v sume 829,42 eura a ušlý zisk v sume 1.826,82 eura) i uplatnené príslušenstvo. Dôvodil, že žalovaná sa s jej úhradou dostala do omeškania, a preto žalobcovi v zmysle § 10 a § 20 zákona č. 58/1969 Zb., ako i § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. patrí úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne z priznanej sumy od 16.12.2015 do zaplatenia, t. j. odo dňa nasledujúceho po uplynutí 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, keď ministerstvu spravodlivosti SR bola žiadosť žalobcu doručená dňa 15.06.2015, t. j. lehota uplynula dňa 15.12.2015. Pokiaľ sa žalobca domáhal úroku z omeškania od 17.06.2015, konajúci súd konštatoval, že orgán štátu sa nemôže dostať do omeškania v čase, kedy predbežne prerokúvava žiadosť poškodeného, a preto jeho žalobu v časti úroku z omeškania za obdobie od 17.06.2015 do 15.12.2015 zamietol.

21. Pokiaľ išlo o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy titulom rozhodnutia o väzbe v sume 8.250 eur, t. j. v sume 30 eur za jeden deň väzby, súd prvej inštancie dospel k záveru o dôvodnosti žaloby v tejto časti. Ozrejmil, že väzobné stíhanie predstavuje zásah do základných práv jedinca, pričom náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch patrí poškodenému za predpokladu, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú rozhodnutím o väzbe, ktorú nemožno uspokojiť inak. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v danom prípade posudzoval s poukazom na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.05.2007, sp. zn. 4Cdo 177/2015, a zo dňa 29.02.2012, sp. zn. 1Cdo 68/2010, v súvislosti s článkom 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru, aj keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. Z vykonaného dokazovania (pracovnej zmluvy a výpovede žalobcu) zistil, že žalobca pred uvalením väzby žil so svojou družkou a maloletou dcérou, bol zamestnaný, pričom s prácou, aj mzdou bol spokojný. V dôsledku väzby došlo k násilnému pretrhnutiu vzťahov s jeho rodinou, pričom žalobca nemal kontakt a styk ani s jeho vonkajším prostredím, čo malo nepochybne vplyv na jeho psychiku a celkový zdravotný stav. V tomto smere prihliadal i na závery vyslovené Krajským súdom v Bratislave v rozhodnutí zo dňa 31.10.2022, sp. zn. 3Co/122/2021, v zmysle ktorých predstavuje vzatie do väzby samo osebe vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca, do jeho práva na súkromie, práva na ochranu súkromného života, pričom má bezpochyby vplyv na jeho osobný, rodinný a sociálny život, keďže obvinený nemôže žiť svoj bežný život, ani sa stretávať so svojimi blízkymi. Výkon väzby, realizovanej naviac v rozpore so zákonom, je spôsobilý vyvolať popri materiálnej škode aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv, a to bez ohľadu na to, či ide o osobu, ktorá sa dovtedy nedopustila žiadnej trestnej činnosti alebo ide o osobu už súdne trestanú, pričom túto v zmysle judikatúry netreba osobitne preukazovať. Na strane žalobcu tak v období výkonu väzby došlo k takému zásahu do jeho osobnej sféry, ktorý je potrebné odškodniť formou priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Zohľadniac uvedené skutočnosti, za situácie, keď väzba žalobcu trvala 275 dní, konajúci súd priznal žalobcovi za jeden deň jej trvania sumu á 30 eur, t. j. spolu sumu 8.250 eur, v ktorej súvislosti poukázal na obdobné prípady podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 754/2016 a rozsudkov Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.03.2019, sp. zn. 8Co/57/2016 a zo dňa 04.07.2019, sp. zn. 9Co/26/2018. Výšku nemajetkovej ujmy konajúci súd ustálil voľnou úvahou, prihliadajúc na to, že väzba, ktorá trvala 275 dní, predstavuje najzávažnejší zásah do osobnej slobody obvineného prípustný podľa článku 17 Ústavy SR, pričom žalobca si pobyt v nej nezavinil svojím konaním; jeho trestné stíhanie skončilo napokon oslobodzujúcim rozsudkom. Konajúci súd považoval ním priznanú sumu za primeranú v súvislosti s nezákonným rozhodnutím o väzbe.

22. Pokiaľ žalovaná žiadala prihliadnuť na zákon č. 215/2006 Z. z. vo vzťahu k maximálnej sume odškodnenia, súd prvej inštancie uviedol, že obmedzenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy bolo zavedené až pri zákone č. 514/2003 Z. z., novelou účinnou od 01.01.2013. V danom prípade pri ustálení konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy nebol obmedzený žiadnou zákonnou úpravou a ako uviedol, vychádzal z voľnej úvahy, zo súdnej praxe, či rozhodnutí ESĽP, podporne poukazujúc i na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 30Cdo/2367/2010.

23. Súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, § 396 ods. 3 a § 453 ods. 3 C.s.p. tak, že žalobcovi ako úspešnej procesnej strane priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 98,72 %, o výške ktorej rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku, vychádzajúc z prisúdenej sumy. Dôvodil, že berúc zreteľ na základ sporu, a to sumu 10.975,96 eura (899,14 eura trovy obhajoby, 1.826,82 eura ušlý zisk a 8.250 náhrada nemajetkovej ujmy), na zamietnutie žaloby v časti nároku na náhradu škody titulom trov obhajoby, ustálil celkový úspech žalobcu v rozsahu 98,72 % (zo žalovanej

sumy 10.975,96 eura priznal žalobcovi sumu 10.906,24 eura, čo predstavuje úspech žalobcu v rozsahu 99,36 % a úspech žalovanej v rozsahu 0,64 %; potom celkový úspech žalobcu zodpovedal 98,72 % ako 99,36 % - 0,64 %).

24. Proti zaväzujúcemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie týkajúceho sa priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v sume 8.250 eur a súvisiacemu výroku o náhrade trov konania podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p. považujúc ho za nesprávny, nedostatočne odôvodnený, vychádzajúci z nesprávnych skutkových zistení, ktoré sa následne pretavili i do nesprávneho právneho záveru o primeranosti žalobcovej požiadavky na náhradu nemajetkovej ujmy. Konštatovala, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy si žalobca uplatnil výlučne v príčinnej súvislosti s rozhodnutím o väzbe, v ktorej sa ocitol po dobu 275 dní. Súd prvej inštancie mu tento nárok priznal s odôvodnením v rozsahu jednej vety, argumentujúc preukázaným dopadom väzby na psychiku žalobcu a jeho celkový zdravotný stav, hrubým narušením jeho rodinného a pracovného života a obmedzením styku s vonkajším prostredím; v ostatnej časti ozrejmil len skutočnosti všeobecného charakteru použiteľné na všetky prípady nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za výkon väzby, t. j. dôvodil prezumovaným následkom väzby, ktorý nastáva u každého väzobne stíhaného jednotlivca. So zreteľom na dôvody vedúce súd prvej inštancie k prisúdeniu náhrady nemajetkovej ujmy mala žalovaná za to, že na jej priznanie nemalo relevanciu posúdenie zhoršenia zdravotného stavu žalobcu, keďže akékoľvek nároky s tým súvisiace predstavujú samostatne žalovateľné nároky, nespadajúce do režimu náhrady nemajetkovej ujmy podľa ustanovení zákona č. 58/1969 Zb.; ide o náhradu škody na zdraví, ktorú si však žalobca v konaní neuplatnil. Ak teda konajúci súd vzal pri rozhodovaní do úvahy zhoršenie zdravotného stavu žalobcu, ktoré naviac nebolo nijako preukázané, posúdil vec nesprávne.

25. Žalovaná ďalej uviedla, že pokiaľ podľa tvrdení žalobcu predstavoval jeden z faktorov pre priznanie nemajetkovej ujmy dopad väzby na jeho psychiku a celkový zdravotný stav, konajúci súd úplne rezignoval na jeho povinnosť svoje tvrdenia preukázať; uvedené malo za následok nesprávne zistenie skutkového stavu slúžiaceho ako podklad pre odvodenie správnosti jeho záverov vo vzťahu k priznanej náhrade nemajetkovej ujmy, ale i naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p.; konajúci súd tak na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým záverom o zhoršení zdravotného stavu žalobcu.

26. Podľa mienky žalovanej sa mal konajúci súd dôsledne zaoberať jednoznačným preukázaním ujmy v osobnostnej sfére žalobcu, v jeho rodinnom a pracovnom živote; v odôvodnení napadnutého rozhodnutia tak absentujú skutočnosti preukazujúce reálny vplyv väzby na život a pomery žalobcu. Nespochybňujúc, že výkon väzby vo svojej podstate znamená obmedzenie styku s vonkajším prostredím, vrátane rodiny, mala žalovaná za to, že tento následok je u všetkých väzobne stíhaných rovnaký; žalobca nepreukázal zvýšenú intenzitu zásahu a jeho následkov na jeho život. Súd prvej inštancie tak okrem všeobecného konštatovania o pretrhnutí vzťahov s rodinou a okolím a zhoršením zdravotného stavu žalobcu neuviedol žiadne iné kritériá, ktoré pri posúdení primeranosti požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnil. Následne selektívne vybral rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré ním priznanú náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnili, voči ktorému postupu síce a priori nemožno namietať, avšak je potom absolútnou nevyhnutnosťou, aby súd prvej inštancie odôvodnil ním vykonaný výber rozhodnutí; taká úvaha v odôvodnení napadnutého rozhodnutia absentuje. Pri selektívnom prístupe konajúceho súdu tento podľa žalovanej logicky nezohľadnil tie súdne rozhodnutia, ktoré ako primeranú určili nižšiu náhradu nemajetkovej ujmy, príkladmo rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn,. 4Co/834/2015, a sp. zn. 5Co/75/2021, Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 9Co/261/2007, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/37/2019. Súd prvej inštancie tak neozrejmil východiská pre priznanie relutárnej náhrady prevyšujúcej základnú náhradu á 20 eur na deň, vychádzajúcu z rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 30Cdo 2357/2010, bežne akceptovaného i v podmienkach Slovenskej republiky; nemožno potom zistiť, prečo práve suma 30 eur na deň, a nie nižšia, predstavuje dostatočnú a spravodlivú satisfakciu za výkon väzby žalobcu. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia pritom treba považovať za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie.

27. So zreteľom na uvedené žalovaná odvolaciemu súdu navrhla rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie rozhodnutie, alternatívne ho zmeniť tak, že určí výšku náhrady nemajetkovej ujmy zodpovedajúcu zákonnej úprave a judikatórnej praxi upravujúcej limity odškodnenia pri zohľadnení absencie preukázaných relevantných následkov zásahu a nanovo rozhodne o trovách konania v súlade so zásadou úspechu.

28. Žalobca v reakcii uviedol, že z odvolania žalovanej nevyplýva, že by spochybňovala danosť nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, keď namieta len jeho výšku s tým, že nárok mal byť priznaný v sume nižšej, bez špecifikácie konkrétnej skutkovej okolnosti opodstatňujúcej taký postup. Žalobca zdôraznil, že jeho nárok na peňažnú satisfakciu má pritom základ v interpretácii zákona č. 58/1969 Zb. v kontexte s článkom 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru, s rozhodovacou súdnou praxou, najmä vybranými rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky, Krajského súdu v Bratislave, ako i ESĽP a Najvyššieho súdu Českej republiky. Za významné považoval, že v dôsledku väzby ako nezákonného zásahu štátu, došlo k zjavnej ujme na jeho ľudskej slobode a dôstojnosti, naviac, za skutky, ktoré nespáchal. Považoval za vhodné vychádzať z notoricky známych skutočností, aké negatívne javy väzba obnáša, vrátane psychickej úzkosti, pobytu v malej miestnosti, zlej stravy, osobných prehliadok, kriminálnych živlov, hygienických pomerov, či odtrhnutia od sociálnych väzieb. Samotná väzba je preto evidentný a citeľný zásah do ľudskej slobody a dôstojnosti, ktorý vzhľadom na všeobecne známe javy nie je potrebné detailne odôvodňovať. Na uvedenom základe odmietol argumentáciu žalovanej, v zmysle ktorej sa odtrhnutím z jeho sociálneho prostredia vlastne nič nestalo. Samotný fakt trestného stíhania je záťažou každého obvineného a už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé a potvrdené oslobodzujúcim rozsudkom súdu.

29. Žalobca považoval za potrebné prihliadať i na to, že stratu slobody nemožno nahradiť, pričom obnoveniu predošlého stavu bráni samotná povaha porušenia práva; následky nezákonne vykonanej väzby, ich rozsah a dĺžka nemôžu byť dôvodom na minimalizáciu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Za správne preto považoval závery súdu prvej inštancie uvedené v odôvodnení rozhodnutia v bodoch 25. až 28. v spojení s právnymi názormi odvolacieho súdu v uznesení zo dňa 31.10.2022, sp. zn. 3Co/122/2021, na ktoré v plnom rozsahu odkázal, súčasne poukazujúc na svoju výpoveď na pojednávaní dňa 20.09.2017 a tiež pripojený trestný spis; z týchto dôkazov pritom podľa žalobcu vyplýva, že vo väzbe sa nachádzal po dobu 275 dní, počas ktorej bol držaný pod zámkom 23 hodín denne, s hodinovou vychádzkou, všetku korešpondenciu a jedlo dostával cez okno vo dverách cely, ktorá bola špinavá a zanedbaná, spojená s toaletou pre 5 ľudí, bez súkromia, teplej vody, televízora; bol odtrhnutý od rodiny a práce, keď návštevy mal povolené len raz za mesiac cez telefón a sklo v trvaní 1 hodiny, nedisponoval peniazmi na alimenty. Považoval potom za nepochybné, že jeho psychický stav sa obmedzením všetkého zmenil, čo napokon žalovaná ani nepopierala. Ocitol sa tak náhle vo väzbe, ktorú si nezavinil, za skutky, ktoré nespáchal, a to na relatívne dlhú dobu, pričom dovtedy v podobnom ústave nasilu držaný nebol. V súčasnosti má všetky odsúdenia z minulosti zahladené, pričom v čase jeho vzatia do väzby bol bezúhonným.

30. Napokon žalobca podotkol, že žalovaná počas celého konania neprejavila žiadnu vážne mienenú snahu zaplatiť mu náhradu nemajetkovej ujmy, a to ani v sume, ktorú by sama považovala za primeranú, pričom sa mu ani neospravedlnila. Žalobca tiež podotkol, že žalovaná ani nepristúpila k úhrade právoplatne priznanej náhrady škody v sume 2.656,24 eura s úrokom z omeškania. Od jeho vzatia do väzby pritom ubehlo už 21 rokov a samotné trestné stíhanie trvalo 12 rokov. Žalobca pritom považoval za potrebné zohľadniť aj dĺžku predmetného súdneho konania, v danom čase takmer 8 rokov a výraznú infláciu; od žalovanej v súvislosti s nárokom na nemajetkovú ujmu pritom nežiadal i zaplatenie úrokov z omeškania, keďže judikatórna prax tieto v čase podania žaloby nepriznávala. Aj uvedené okolnosti podľa mienky žalobcu odôvodňovali opodstatnenosť nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v uplatnenej výške. Na uvedenom základe preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil a priznal mu proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

31. Žalovaná v odvolacej replike zdôraznila, že nikde v odvolaní neuviedla, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcovi nevznikol; predmetný nárok namietala len z hľadiska jeho výšky, a teda neprimeranosti, čo napokon vyplývalo i z jej odvolacieho návrhu, keď odvolaciemu súdu nenavrhla žalobu v časti náhrady nemajetkovej ujmy zamietnuť. Nesúhlasila s tvrdením žalobcu, že neuviedla žiadnu konkrétnu okolnosť opodstatňujúcu priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v nižšej sume, nakoľko celkom jednoznačne namietala absenciu relevantných skutkových tvrdení a dôkazov produkovaných samotným žalobcom a absenciu iných kritérií, ktoré by konajúci súd pri posúdení primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnil, v spojení s nesprávnym prihliadnutím na zhoršený zdravotný stav žalobcu. Pokiaľ žalobca objasňoval podmienky výkonu väzby, podotkla, že hoci tieto neboli žiadnym spôsobom preukázané, pre rozhodnutie vo veci nemôžu byť podstatné. Žalobca si totiž nárok uplatnil titulom

rozhodnutia o väzbe, pričom súd vydaním rozhodnutia o väzbe neurčuje a neovplyvňuje podmienky výkonu väzby v jednotlivých ústavoch. Ak bol žalobca presvedčený o tom, že podmienky výkonu väzby nie sú v súlade so zákonom, mal uvedené namietať počas väzby. V prípade následkov, ktoré môžu byť vyvolané zásahom a ktoré má náhrada nemajetkovej ujmy saturovať, predstavujú tieto podmienky prirodzený zásah do základných práv a slobôd poškodeného, ako aj zásah do jeho osobnostných práv; v žiadnom prípade nemožno nemajetkovú ujmu a primeranosť poskytnutej náhrady odôvodňovať nevhodnými podmienkami vo výkone väzby. Uvedeným by totiž súd pripisoval zodpovednosť inému súdu za žalobcom tvrdené a nepreukázané nevhodné podmienky výkonu väzby, čím by následne zakladal i povinnosť regresnej náhrady tohto súdu za priznanú náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá však týmto súdom spôsobená byť nemohla. Žalovaná odmietla i tvrdenia o nutnosti zohľadnenia doby trvania trestného stíhania a dĺžky tohto (súdneho) konania. S opätovným zdôraznením titulu, z ktorého si žalobca predmetný nárok uplatňuje, uviedla, že predmetom konania nebol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej vedením trestného stíhania, a preto nemožno zohľadniť dĺžku jeho trvania; rovnako nemôže byť relevantná ani dĺžka predmetného konania, keď žalovaná jeho dĺžku nijakým spôsobom nemohla ovplyvniť. Nebolo jej tiež zrejmé, z akého dôvodu by sa v danej veci mala zohľadňovať inflácia, naviac, keď predmetom konania nebol nárok na náhradu majetkovej škody. Napokon podľa nej nebol dôvod prihliadať i na argumentáciu žalobcu ohľadne nežiadaných úrokov z omeškania vo väzbe na nemajetkovú ujmu.

32. Žalobca v odvolacej duplike poukázal na to, že žalovaná neuviedla nič, čo by spochybňovalo správnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a rovnako ani správnosť jeho argumentácie uvedenej vo vyjadrení k odvolaniu.

33. Žalovaná podaním zo dňa 20.07.2023 konajúcemu súdu s poukazom na § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“) oznámila, že na majetok žalobcu bol dňa 15.10.2022 vyhlásený konkurz, na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava I zo dňa 03.10.2022, sp. zn. 31OdK/123/2022, s tým, že za správcu bola ustanovená Slovenská konkurzná a reštrukturalizačná, k. s.

34. Žalobca v reakcii označil predmetné podanie žalovanej za účelovo zavádzajúce. V čase vyhlásenia konkurzu na jeho majetok rozhodnutie priznávajúce náhradu nemajetkovej ujmy ešte nebolo vydané a doposiaľ ani nenadobudlo právoplatnosť, a preto nepodlieha konkurzu (§ 167h ods. 1 v spojení s § 47 ods. 1 veta prvá zákona č. 7/2005 Z. z.). Podľa žalobcu nebol daný ani dôvod na prerušenie konania z dôvodu konkurzu, ktorý naviac mal byť dávno zrušený pre jeho nemajetnosť, keďže konkurzná podstata nepokryje ani náklady konkurzu, čo napokon oznámil podaním zo dňa 20.03.2024. V ňom žalobca uviedol, že v Obchodnom vestníku č. 56/2024 zo dňa 19.03.2024, bolo zverejnené oznámenie správcu konkurznej podstaty, že nebol zistený žiadny majetok dlžníka, ktorý by podliehal konkurzu, na základe čoho podľa § 167v ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. konkurz vyhlásený na majetok žalobcu končí, pretože konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu; týmto oznámením sa konkurz ex lege zrušuje a k zrušeniu oddlženia z tohto dôvodu neprichádza.

35. Odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutého zaväzujúceho výroku I. a súvisiaceho výroku III. o náhrade trov konania, prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalovanej dôvodné nie je. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 30.01.2025 (§ 378 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.).

36. Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozsudku vo väzbe na rozsah podaného odvolania smerujúceho len do tej časti zaväzujúceho výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorou zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 8.250 eur, odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie v ňom v primeranom rozsahu rozviedol rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania a uviedol stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, ako aj výsledky vykonaného dokazovania, citujúc pritom ním aplikované právne predpisy, z ktorých vyvodil právne závery a tieto i patrične vysvetlil. Konajúci súd v miere postačujúcej objasnil dôvody, pre ktoré vyhodnotil žalobu žalobcu, čo do základu a výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za dôvodnú; ním prijaté skutkové a právne závery, i keď stručnejšie, nemožno považovať za zjavne neodôvodnené, zakladajúce danosť odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.

37. Pokiaľ žalovaná v odvolaní akcentovala, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za realizovanú nezákonnú väzbu, odvolací súd udáva, že tak rozhodol v súlade s jeho žalobným návrhom, v rámci ktorého žalobca ani nežiadal peňažnú satisfakciu v súvislosti s vedením trestného stíhania na podklade uznesení o vznesení obvinenia, ale len za pobyt vo väzbe v trvaní 275 dní. Je pritom evidentné, že konajúci súd pri posudzovaní tohto nároku žalobcu vychádzal z vykonaného dokazovania, na základe ktorého ustálil, že žalobca bol uznesením Okresného súdu Bratislava III zo dňa 15.03.2002, sp. zn. 3Nt 12/2002, vzatý do väzby, ktorá začala plynúť dňom 13.03.2002, pričom z tejto bol prepustený uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava III zo dňa 13.12.2002, sp. zn. 1Pv/1263/01, pretože uplynula lehota väzby. Žalobca bol oslobodený spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 18.10.2012, sp. zn. 46T/122/2009, pretože nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré bol stíhaný. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 04.11.2014, sp. zn. 3To/118/2013, zamietol odvolanie prokurátora proti oslobodzujúcemu rozsudku a tento nadobudol právoplatnosť dňa 04.11.2014. V dôsledku uvedeného, za súčasnej aplikácie § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., konajúci súd vyhodnotil, že žalobca preukázal splnenie predpokladov zodpovednosti štátu za škodu, resp. nemajetkovú ujmu, spôsobenú rozhodnutím o väzbe, keď neboli preukázané dôvody vylučujúce právo žalobcu na peňažnú náhradu podľa § 5 ods. 2 písm. a) citovaného zákona, t. j. že by si uvalenie väzby zavinil sám. Správne, v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie, sp. zn. 4Cdo 177/2005) konajúci súd v tomto smere aplikoval i článok 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru. Podmienkou aplikácie článku 5 ods. 5 Dohovoru, je pritom skutočnosť, že ku zbavenie osobnej slobody došlo v rozpore s článkom 5 ods. 1 až 4 Dohovoru; v takom prípade sa poskytuje odškodnenie priamou aplikáciou tohto Dohovoru bez akéhokoľvek obmedzenia národnou úpravou zodpovednosti štátu. I keď z judikatúry ESĽP vyplýva, že štátom je daná pomerne široká voľnosť v tom, akú formu odškodnenia zvolia, vybraná forma musí dostatočne vyvážiť ujmu spôsobenú poškodenej osobe; peňažnú formu zadosťučinenia je pritom treba považovať za subsidiárnu vo vzťahu k iným satisfakčným prostriedkom, čo však nijako nevylučuje možnosť priznania nemajetkovej ujmy na základe priamej aplikácie článku 5 ods. 5 Dohovoru. Úvaha súdu o primeranosti zadosťučinenia je pritom založená na porovnaní toho, čo žalobca od štátu žiada a toho, aká mu bola poskytnutá kompenzácia a čo je k odškodneniu potrebné. Toto porovnanie pritom súd vykonáva tak z hľadiska vylúčenia postavenia poškodeného ako obete porušenia Dohovoru, t. j. aby nemal objektívne dôvody uplatniť si nároky pred ESĽP, tak z pohľadu osobnej satisfakcie poškodeného vo vzťahu k štátu. Pritom v tomto smere je potrebné rešpektovať aj judikatúru ESĽP, najmä kritériá, ktoré je potrebné vziať do úvahy pri stanovení formy a výšky odškodnenia; nimi sú povaha trestnej veci, celková dĺžka obmedzenia osobnej slobody a následky v osobnej sfére sťažovateľa. Nemožno tiež prehliadnuť, že ESĽP pri porušení článku 5 ods. 1 Dohovoru považuje nemajetkovú ujmu vzniknutú poškodenému za závažnejšiu ako v prípade porušenia iných práv zakotvených v jeho ostatných odsekoch.

38. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou žalovanej, ktorá konajúcemu súdu vyčítala, že priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnil stručne, len jednou vetou, keď z odôvodnenia jeho rozhodnutia je zrejmé, že sa posúdeniu tohto nároku žalobcu venoval v bodoch 25. až 28. odôvodnenia, sumarizujúc skutkové tvrdenia, ktorými žalobca odôvodnil jeho základ, i výšku, ich posúdenie vo väzbe na vykonané dokazovanie, z ktorého pri hodnotení oprávnenosti tohto nároku vychádzal, pričom neopomenul zohľadniť i judikatúru všeobecných súdov v obdobných prípadoch. Súd prvej inštancie zohľadnil, že žalobca pred vzatím do väzby nežil sám, ale s partnerkou (družkou) a maloletou dcérou (v tom čase mala 17 mesiacov - viď výpoveď žalobcu v bode 11.1 odôvodnenia napadnutého rozsudku), bol zamestnaný (viď pracovná zmluva s J. Z.N. Y..N..K.. v bode 11.10 odôvodnenia). V dôsledku väzby došlo k násilnému pretrhnutiu nielen rodinných vzťahov, ale i vzťahov žalobcu s okolím, keďže došlo k obmedzeniu jeho osobnej slobody, čo vplývalo na žalobcovu psychiku a celkový zdravotný stav. Konajúci súd v odôvodnení rozsudku nevyslovil, že sa zdravotný stav žalobcu v dôsledku väzby zhoršil, ako sa v odvolaní snažila navodiť žalovaná, nakoľko sa zmienil len o jeho psychickom prežívaní pobytu vo väzbe, ktoré vo svojej výpovedi napokon objasnil i samotný žalobca. V tomto smere odvolací súd poukazuje na výpoveď žalobcu a pre zdôraznenie správnosti zistení skutkového stavu a z nich plynúcich záverov konajúceho súdu dopĺňa, že žalobca popísal v stručnosti spôsob života pred nástupom do väzby, konkrétne, že žil a býval v trojizbovom byte svojho otca, mal mladú rodinu -partnerku a 17-mesačnú dcéru, a bol v pracovnom pomere so spoločnosťou J. Z. Y..N..K..; jeho život sa nástupom do väzby nepochybne zmenil, keďže už nežil so svojimi blízkymi, ale býval spolu s ďalšími väzobne stíhanými osobami v jednej cele o rozmeroch 6 x 4 metre, s toaletou, poschodovými posteľami, stolom a stoličkami, v cele tiekla len studená voda, musel dodržiavať prísny režim, v rámci ktorého sa nemohol

voľne pohybovať, keď mal nárok len na jednu vychádzku denne v trvaní 45 minút, pričom návštevy s najbližšími rodinnými príslušníkmi mal povolené len raz mesačne, a to nie osobne, ale cez telefón a hrubé sklo. Táto situácia musela nepochybne vplývať na psychický stav žalobcu, a tým i na jeho celkový zdravotný stav, ako uviedol súd prvej inštancie, keďže zdravotný stav jedinca nie je definovaný len telesným, ale i duševným zdravím, na ktorú okolnosť mienil konajúci súd v odôvodnení rozhodnutia evidentne poukázať. Vzhľadom na to, že žalobca sám netvrdil a nepreukazoval konkrétne dopady väzby na jeho fyzický (telesný) stav, keď opisoval a zdôrazňoval skôr vlastné psychické prežívanie pobytu vo väzbe, ku ktorému sa môže relevantne vyjadriť len samotný žalobca, toto ani nie je potrebné exaktne preukazovať.

39. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na to, že judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nepožaduje exaktné dokazovanie finančného ocenenia nemateriálnej ujmy najmä v oblasti osobných, rodinných, pracovných, sociálnych vzťahov, či psychického stavu, keďže nemajetková ujma vzniká samotným porušením základných práv a slobôd nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom; ide najmä o stav mysle poškodenej osoby, ktorý sa preukazuje najmä empaticky (viď rozhodnutie sp. zn. 4Cdo 125/2019, sp. zn. 4Cdo 34/2018).

40. Vychádzajúc z uvedeného, prihliadajúc i na konajúcim súdom vykonané dokazovanie a jeho zhodnotenie, nemožno priznať úspech odvolacej argumentácii žalovanej založenej na tom, že v odôvodnení napadnutého rozsudku absentovali skutočnosti (množina skutočností) preukazujúce vplyv väzby na život a pomery žalobcu, keď tieto boli preukázané práve jeho výpoveďou a z nej primárne súd prvej inštancie vychádzal. Žalovaná skutočnosti týkajúce sa života žalobcu pred vzatím do väzby, jeho pobytu v nej, i jeho vnútorného prežívania, ktoré popísal vo výpovedi a doplnil o listinný dôkaz (pracovnú zmluvu) nijako a ničím nespochybnila; napokon ani nemohla, keďže najmä o posledne menovaných skutočnostiach bol oprávnený vypovedať a tieto v rovine osobného vnútorného sveta opísať len samotný žalobca, bez potreby ich ďalšieho dokazovania. Napokon, túto okolnosť zohľadnil súd prvej inštancie, keďže vzhľadom na žalobcom preukázanú ujmu majúcu príčinnú súvislosť s väzbou, ktorú podľa mienky odvolacieho súdu nemožno označiť za extrémne závažnú, i keď pozbavenie osobnej slobody žalobcu trvalo 275 dní, žalobcovi priznal nárok na peňažnú satisfakciu v rozsahu 8.250 eur. Súd prvej inštancie sa pri jej ustálení pritom riadil voľnou úvahou, keď nebol limitovaný maximálnou sumou odškodnenia v zmysle zákona č. 215/2006 Z. z. (nahradený zákonom č. 247/2017 Z. z. o obetiach trestných činov- pozn. odvolacieho súdu).

41. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 754/2016, v ktorom tento, okrem iného, konštatoval, že samotná právna úprava zákona č. 58/1969 Zb. výslovne nestanovuje kritériá na určenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V súčasnosti tieto kritériá príkladmo určuje § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. (ktorý sa stal súčasťou slovenského právneho poriadku 01.01.2009). Podľa tohto ustanovenia sa výška nemajetkovej ujmy v peniazoch určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje; závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo; závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení. S účinnosťou od 01.01.2013 bolo zákonom č. 412/2012 Z. z., ktorým sa zmenil zákon č. 513/2004 Z. z., doplnené ustanovenie § 17 ods. 4 limitujúce hornú hranicu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (zákon č. 215/2006 Z. z.). Vzhľadom na to, že kritériá stanovené v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy nemožno aplikovať na prípady spadajúce pod právnu úpravu zákona č. 58/1969 Zb., resp. Dohovoru, konajúci súd správne poznamenal, že nebol viazaný obmedzením výšky náhrady nemajetkovej ujmy, keď túto určil, ako bolo vyššie uvedené, zhodnotiac vykonané dokazovanie, ako i výšku náhrad priznávaných v obdobných veciach súdmi, na základe vlastnej úvahy.

42. Odvolací súd v názorovej zhode s konajúcim súdom udáva, že väzba žalobcu mala za následok náhle pretrhnutie väzieb s jeho najbližšou rodinou, vytrhla ho z jeho bežného a pracovného života, pričom v jej dôsledku mal žalobca zamedzený styk s vonkajším prostredím, a to prísnym režimom preventívnej väzby, čo nepochybne malo nepriaznivý vplyv na jeho psychiku. Vychádzajúc z tzv. prezumovaných následkov nezákonného zásahu do osobnej slobody žalobcu, do jeho práva na súkromie, práva na ochranu súkromného života a dôstojnosti, ktoré nie je treba v konaní osobitne preukazovať, zohľadniac

i kritériá ustálené Ústavným súdom Slovenskej republiky (viď rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 754/2016), na ktorých prihliadnutie apeloval v priebehu konania i žalobca, a to povahu trestnej veci, pre ktorú bola na neho uvalená väzba (legalizácia príjmu z trestnej činnosti spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 252 ods. 1 písm. a), b), ods. 2 Trestného zákona s hrozbou trestu odňatia slobody v trvaní až 5 rokov), dĺžku väzby (275 dní) a jej dopady do osobnostnej sféry žalobcu, ktoré ako uviedol odvolací súd vyššie nemožno označiť za extrémne závažné, považoval po starostlivom zvážení všetkých okolností za primeranú tú peňažnú satisfakciu, ktorú súd prvej inštancie žalobcovi v sume á 30 eur za deň väzby priznal, t. j. v sume 8.250 eur.

43. Priznaná výška odškodnenia nemajetkovej ujmy za väzbu žalobcu je pritom porovnateľná s výškou nemajetkovej ujmy priznávanou ESĽP pri porušení článku 5 Dohovoru v súvislosti s obmedzením osobnej slobody. Príkladmo odvolací súd uvádza, že ESĽP v rozsudku U. proti Slovenskej republike dospel k záveru o porušení článku 5 ods. 1 Dohovoru a berúc do úvahy význam práva na osobnú slobodu a bezpečnosť, ako i dĺžku nezákonnej väzby, priznal sťažovateľovi z titulu nemajetkovej ujmy sumu 15.000 eur. V rozsudku X. proti Slovenskej republike ESĽP prihliadajúc na nezákonnosť väzby a jej dĺžku, konštatoval porušenie článku 5 ods. 1 Dohovoru a priznal poškodenému titulom nemajetkovej ujmy sumu 12.000 eur, považujúc ju za primeranú; v rozsudku vo veci Winkler proti Slovenskej republike priznal ESĽP odškodné za väzbu v trvaní 6 mesiacov v sume 10.000 eur.

44. Podľa mienky odvolacieho súdu konajúcim súdom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 8.250 eur svojim rozsahom nijako neporušuje ani princíp primeranosti vo vzťahu k iným odškodneniam priznávaným súdmi v obdobných veciach, na ktorý princíp bol odvolací súd povinný prihliadať v zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (k tomu rozhodnutie vo veci sp. zn. 5Cdo 192/2021). Príkladmo odvolací súd uvádza:
- Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 13.12.2017, č. k. 12C/76/2008-489, zamietol žalobu žalobcu. Krajský súd v Bratislave rozhodnutie okresného súdu zmenil rozsudkom zo dňa 02.10.2019, sp. zn. 7Co/125/2018, a žalobcovi priznal nemajetkovú ujmu za väzbu v sume 2.280 eur (á 40 eur za deň väzby). Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu odmietol (rozhodnutie sp. zn. 7Cdo 24/2020)
- Okresný súd Poprad rozsudkom zo dňa 06.03.2015, č. k. 20C/14/2012-380, v spojení s opravnými uzneseniami, priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 1.000 eur (á 35 eur za deň väzby). Krajský súd v Prešove rozhodnutie okresného súdu potvrdil rozsudkom zo dňa 03.02.2016, sp. zn. 3Co/378/2015. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolania oboch procesných strán odmietol (rozhodnutie sp. zn. 3Cdo 95/2016)
- Okresný súd Trenčín rozsudkom zo dňa 20.10.2015, č. k. 27C/237/2010-228, priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 11.000 eur (á 41,20 eura za deň väzby). Krajský súd v Trenčíne rozhodnutie okresného súdu potvrdil rozsudkom zo dňa 15.12.2016, sp. zn. 19Co/3/2016. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej odmietol (rozhodnutie sp. zn. 4Cdo 191/2017)
- Okresný súd Humenné rozsudkom zo dňa 14.11.2019, č. k. 11C/143/2013-366, zamietol žalobu žalobcu. Krajský súd v Prešove rozhodnutie okresného súdu zmenil v časti žaloby o náhradu škody rozsudkom zo dňa 22.06.2022, sp. zn. 1Co/44/2022, tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumu 7.650 eur (á 50 eur za deň väzby). Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie (v tejto časti) odmietol (rozhodnutie sp. zn. 7Cdo 150/2023)
- Okresný súd Košice II rozsudkom zo dňa 12.03.2018, č. k. 42C/63/2012-446, priznal žalobcovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu sumu 20.000 eur. Krajský súd v Košiciach rozhodnutie okresného súdu v tejto časti zmenil rozsudkom zo dňa 06.03.2019, sp. zn. 1Co/169/2018, a žalobcovi priznal nemajetkovú ujmu za väzbu v sume 10.000 eur (á 66 eur za deň väzby). Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oboch procesných strán odmietol (rozhodnutie sp. zn. 7Cdo 243/2019).

45. Odvolací súd pritom poukazuje i na rozhodnutia, ktoré uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku, a keďže v nich opomenul špecifikovať sumu náhrady za jeden deň väzby, pre úplnosť dodáva: Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 13.09.2017, č. k. 12C/152/2011-119, priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 12.050,80 eura (á 47,90 eura za deň väzby). Krajský súd v Bratislave rozhodnutie okresného súdu potvrdil rozsudkom zo dňa 04.07.2019, sp. zn. 9Co/26/2018; Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 02.12.2015, č. k. 12C/105/2013-172, priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 8.629,50 eura (á 31,38 eura za deň väzby). Krajský súd v Bratislave rozhodnutie okresného súdu potvrdil rozsudkom zo dňa 26.03.2019, sp. zn. 8Co/57/2016.

46. Vo vzťahu k argumentácii žalovanej odvolací súd udáva, že nie je možné vopred stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň, či mesiac trvania väzby pre všetky prípady, pretože primeranosť výšky konkrétnej náhrady musí zohľadňovať osobité okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť, ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov, či ESĽP, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch. Napokon, i podľa judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pri určení výšky nemajetkovej ujmy sa nemôže vytvoriť ani ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu, a teda argumentum a fortiori sa nemôže vytvoriť ani ustálená rozhodovacia prax súdov nižšieho stupňa. Zároveň nemožno výšku náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecniť a odvolávať sa len na iné rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, keďže každý spor má svoje špecifické osobitosti (rozhodnutie sp. zn. 7Cdo 29/2021). Pokiaľ žalovaná v tomto smere poukazovala v odvolaní na iné rozhodnutia odvolacích súdov stanovujúce nižšie sumy náhrad nemajetkovej ujmy, hodno uviesť, že tieto sa týkali iných skutkových okolností, keď s výnimkou rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 5Co/75/2021, išlo o odškodnenie za výkon trestu odňatia slobody (Krajský súd v Trenčíne, sp. zn. 4Co/834/2015, Krajský súd v Košiciach sp. zn. 9Co/261/2017, Krajský súd v Bratislave, sp. zn. 6Co/37/2019). Práve relutárna satisfakcia priznaná žalobcovi v sume 8.250 eur podľa mienky odvolacieho súdu potom zodpovedá v konaní zisteným a preukázaným skutočnostiam, pričom zohľadňuje i rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov a v jej rámci priznávaný rozsah finančného odškodnenia. Zároveň nevytvára priestor na obohatenie sa žalobcu, ale znamená pre neho spravodlivé zadosťučinenie, pretože je primeraná intenzite jeho ujmy, danej i dĺžkou trvania zásahu do jeho života.

47. Sumarizáciou vyššie uvedeného možno uzavrieť, že súd prvej inštancie nepochybil, pokiaľ ustálil náhradu nemajetkovej ujmy žalobcovi v sume 8.250 eur. Vzhľadom na túto skutočnosť odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zaväzujúcom výroku I., v časti, v ktorej žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 8.250 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

48. Žalovaná odvolaním explicitne napadla i výrok rozsudku súdu prvej inštancie týkajúci sa náhrady trov konania; ten pritom predstavuje súvisiaci výrok s meritórnym výrokom rozsudku konajúceho súdu. Je pritom nepochybné, že predmetom konania bol popri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorému súd prvej inštancie v celom rozsahu sumy 8.250 eur vyhovel, i nárok na náhradu škody spočívajúcej v trovách obhajoby v sume 899,14 eura a v ušlom zisku v sume 1.826,82 eura, spolu 10.975,96 eura. Súd prvej inštancie žalobe žalobcu v časti zaplatenia sumy 10.906,24 eura vyhovel (úspech žalobcu v rozsahu 99,36 %), v časti zaplatenia sumy 69,72 eura zamietol (úspech žalovanej v rozsahu 0,64 %), a preto bol žalobca celkovo úspešný v rozsahu 98,72 %, v ktorom mu patrí nárok na náhradu trov konania voči žalovanej, tak ako správne rozhodol súd prvej inštancie. Vzhľadom na uvedené i tento výrok rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

49. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a plne úspešnému žalobcovi priznal proti žalovanej plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

50. Pre úplnosť vo vzťahu k oznámeniu žalovanej o konkurze vyhlásenom na žalobcu, odvolací súd udáva, že i keď je pravdou, že podľa Obchodného vestníka č. 198/2022 vyhlásil Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 03.10.2022, sp. zn. 31OdK/123/2022, konkurz na majetok žalobcu a uznal konkurz za hlavné insolvenčné konanie spolu s ustanovením správcu konkurznej podstaty, uvedené nemalo žiaden vplyv na prebiehajúce konanie; žalobca si v ňom totiž voči žalovanej uplatňoval peňažný nárok, ktorý nespadal do konkurznej podstaty (§ 67 a § 167h zákona č. 7/2005 Z. z.). Napokon, z Obchodného vestníka č. 56/2024 vyplýva, že konkurz vyhlásený na majetok žalobcu sa ex lege zrušil.

51. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).